

Rudou hlínu přivezl z Rosewella

Vladimír Klepáč

Rudou půdu z filmového Rosewella v Chorvatsku, tedy z městečka, v němž se natáčel v roce 1963 slavný film Vinnetou I. s Pierrem Bricem a Lexem Barkerem v hlavních rolích, přivezl do Boskovic mi-

Řídili jsme se podle srovnávacích fotografií a krajiny, pomohl zvláště horizont

Jan Machálek, milovník příběhů Karla Maye

lovník příběhů spisovatele Karla Maye Jan Machálek. V boskovickém westernovém městečku hraje tento celník, pracující na letišti v Brně-Tuřanech, postavu šéfa železničních dělníků Mr. Jonese. Půdu z filmového Rosewella smíchal s půdou místní.

Vsypávání rudé půdy z Chorvatska do písku na scéně amfiteátru boskovického městečka se uskutečnilo pod dohledem Vinnetou a Old Shatterhanda, které hrají Michal Bednář a Martin Veselý.

„Je to takové mystické propojení obou světů, tedy toho filmového a divadelního,“ řekl k tomu režisér představení Igor Křišťof. Inscenaci Vinnetou uvedl loni poprvé.

Pro velký divácký úspěch se bude hrát i letos o prázdninách,

Jan Machálek vysypává pod dohledem Vinnetou (Michal Bednář) a Old Shatterhanda (Martin Veselý) půdu z filmového Rosewella do toho divadelního.

Foto: PRÁVO – Vladimír Klepáč

ale vylepšená o četné akční scény.

Dojet si pro půdu do Rosewella ale nebylo jen tak. Mnohá místa v Chorvatsku, na nichž se v šedesátých a sedmdesátých

letech natáčelo jedenáct filmů o náčelníkovi Apačů, se totiž za půl století změnila k nepoznání. Někde stojí moderní zástavba, další scény dávno pohltila zeleň. Naštěstí představitel

Mr. Jonese je zkušený hledač těchto míst. V Chorvatsku po nich pátral již devětkrát a zná je tak dobře, že po místech natáčení provází turistické výpravy. Hledání každé scény je mi-

možná náročná. Machálek si nejprve pořídí z filmu fotografii, zkoumá okolní terén. Skály a balvany jsou totiž těmi nejlepšími ukazateli, podle nichž lze místa z filmů najít. Následu-

je pátrání na mapách a pak to nejlepší, hledání v terénu. Jde o velmi dobrodružný konfček, protože například filmový Rosewell připomíná dnes zámeček pohádkové princezny Růženy. Vše na tomto místě je totiž zarostlé pichlavým křovím.

Filmaři umístili městečko nedaleko skutečné železniční tratě mezi Zadarem a Kninem. „Vyhledali jsme ji na internetu. V květnu 2019 jsme s mojí paní Zuzkou vyjeli do Chorvatska a opravdu správné místo našli! Řídili jsme se pomocí srovnávacích fotografií a krajiny. Zvláště pomohl horizont, který nás zcela zřetelně vedl,“ řekl Právu Machálek. V uplynulých týdnech si dal pátrání znovu, aby mohl do Boskovic přivezt rudou půdu z Rosewella.

Kouzlo zůstalo

Skutečně našel místo, na němž stávala železniční stanice Rosewell, kudy přijížděl do tohoto divokého západanského městečka uhlažený reportér Tuff-Tuff. Objevil také odbočku, z níž sjela lokomotiva, která následně zničila Saloon, v němž se opevnili bandité. Našel i místo, na němž Old Shatterhand bojoval s Vinnetouem před tím, než se stali pokrevními bratry, a také scénu, kde byla jeho divadelní postava, tedy Mr. Jones, zastřelena padouchem Santerem.

„Filmový Rosewell se sice změnil, ale ten prostor má nadále své kouzlo,“ dodal Machálek.

Fandové řemesla zadarmo pomáhají postiženým tornádem

Při pomoci postiženým ničivým tornádem se zapojují také ti, kteří rozumí svému řemeslu a mají jej rádi. Jsou mezi nimi také členové cechů, zapojených do projektu Fandíme řemeslu. Ten zastřešuje Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP ČR).

„Podle informací, které máme z jednotlivých řemeslnických cechů, se už do pomoci jižní Moravě každý z nich podle svých možností zapojil,“ říká

Josef Jaroš, člen dozorčí rady AMSP ČR a většinový vlastník poradenské skupiny Apogeo.

Pomoc zdarma

Například členové Cechu klempířů, pokrývačů a tesařů ČR spolu s kolegy z rodinné firmy Střechy Bohemia vyrazili už minulý víkend do postižené oblasti. Jeli ve čtyřech autech plně vybavených potřebným nářadím a materiálem na provizorní zakrytí poškozených

střech, přivezli i 30 plachet, které měla firma zrovna na skladě.

Podle svých možností a profesního zaměření přiložili ruku k dílu i další. Všichni jsou doslova natěšení pomáhat i o tomto víkendu, kdy nebudou pracovat na dřívě nasmulovaných zakázkách, a podle možností i v dalších dnech. Rozumí se samo sebou, že zadarmo.

„Aktuálně dáváme dohromady seznam lidí, kteří by mohli pomoci s malováním. Zároveň

jsem domluven s výrobcí, že mi na tuto akci poskytnou materiál,“ informuje Pavel Žatečka, výkonný ředitel Cechu malířů, lakýrníků a tapetářů ČR.

Pomohou i dál

Stejně tak pomáhají i členové Společnosti kominíků ČR. „Jsou to stovky kontrol a revizí kominíků zdarma každý den,“ říká jeho prezident Jaroslav Schön.

Společnost zpracovává

další rozšířené seznamy dobrovolníků z řad kominíků, které budou k dispozici na kontaktních místech krizových štábů.

Se znalostí věci reagoval Oldřich Glogar, člen Cechu čalouníků a dekoratérů a truhlářů. Věděl, že většina lidí v rodinných domech má ložnice v horních patrech domů takže tornádo odneslo nejen střechy, ale také příkrývky a polštáře.

„Hned ráno po té spouští ve své firmě naložil 200 příkrývek

a 200 polštářů, které zavezl do Hodonína a do Moravské Nové Vsi k rozdělení postiženým,“ říká cechmistryně Helena Prokopová.

Cechy mohou i nadále zprostředkovat pomoc i lidem, kteří ji teď akutně potřebují. „Kontakty a další informace jsou k dispozici na webových stránkách našeho projektu fandime-remeslu.cz,“ připomíná Eva Svobodová, generální ředitelka AMSP ČR. (zr)

Sdružení ocení podporu školákům

Už čtvrtý ročník přírodních soutěží SCHOOL FRIENDLY vyhlásilo Sdružení pro rozvoj Moravskoslezského kraje.

V klání sdružení oceňuje firmy, které spolupracují či podporují různé typy škol při plnění jejich výchovných cílů.

Smyslem letošního ročníku je najít originální a fungující pozitivní příklady, které přispěly k efektivní spolupráci firm a škol všech výchovných stupňů v uplynulém školním roce citelně poznamenané pandemií covidu-19. (plk)

Foto: Zoo Ostrava

MLÁĎATA NEJVĚTŠÍ EVROPSKÉ SOVY. Ostravská zoo se pyšní čtyřmi mláďaty největší sovy v Evropě, výra velkého. Tři samci a jedna samička jsou k vidění ve voliére výrů velkých nad výběhem Čitván. Pár se o své potomky příkladně stará. Ostravské zahrádě se rozmnožování těchto sov v posledních letech daří. (den)

Další kameny zmizelých

Dalších dvanáct kamenů zmizelých, připomínajících tragické osudy Židů za druhé světové války, uložili ve čtvrtek v Prostějově.

Kameny přibýly na náměstí U Kalicha, v Kollárově ulici, na náměstí Spojenců, v Havlíčkově a Rejskově ulici na Pernštýnském náměstí, kde proběhl hlavní akt kladení.

„Kameny ukládáme na přelomu června a července. Právě v tomto období před 79 lety bylo donuceno nastoupit více než 1200 lidí židovského původu z Prostějovska do transportů. Drtivá většina z nich byla ve vyhlazovacích táborech po-

vražděna, a to včetně více než stovky dětí do 15 let. Domů se vrátilo 109 občanů,“ připomněl předseda spolku Hanácký Jeruzalém Michal Šmucr.

Nacistické zvůli během druhé světové války neunikli ani členové prostějovské sokolské organizace, památku jejich tří zavražděných členů si připomněli společně s prostějovskou sokolskou organizací.

V letošním roce se na ukládání pamětních kamenů podílí spolek Hanácký Jeruzalém, prostějovští Sokoli a také Statutární město Prostějov, které formou dotace uhradilo šest kamenů zmizelých. (JR)

Na vidle a vidláky zve unikátní muzeum na Bruntálsku

Denisa Doležalová

Už téměř tisícovka různých druhů vidlí je k vidění v unikátním Muzeu vidlí v Lichnově u Bruntálu. Muzeum si opět budou lidé prohlédnout, ode dneška se totiž po dvouleté pauze otevře veřejnosti.

„Otevřeno budeme mít o víkendech a státních svátcích od 10 do 18 hodin, ale pokud by měli lidé zájem, tak se dá telefonicky návštěva domluvit i přes týden. Veškeré informace najdou na našem webu či facebookovém profilu,“ upozornil zakladatel muzea vidlí Jan Gemela.

Dodal, že pauza v provozu muzea nebyla jen kvůli epidemii covidu-19, ale také proto, že ještě není v důchodu. „Pracoval jsem hodně mimo svůj domov, takže bylo obtížné mít otevřeno,“ vysvětloval pětadesátiletý muž, který muzeum vidlí založil před 10 lety.

„Na otevření jsme připravili. Navíc se teď blíží svátek Jana Husa a u nás si ho lidé mohou také připomenout. Málokdo ví, že se Husova upálení účastnili i vidláci. A to se speciálními vidlemi, které se ještě před válkou v domácnostech na venkově používaly. Jsou to vidle k ohni. I na zobrazení mistra

Jana Husa jsou vidle. Oni těmi vidlemi rovnali polena a udržovali ten oheň,“ líčil provozovatel muzea.

Všechny exponáty, které v muzeu mají, jsou darované. Za každé vidle dostanou lidé certifikát, že se stali vidlákem.

Vidlácká chýše

„Máme zde vidle z celého světa. Přijeli k nám i dva Australané a přivezli nám australské vidle. Máme ale i španělskou klasiku – vidle, které ve Španělsku používají i technické služby. Jsou vyrobeny podobnou technologií jako ohýbaný nábytek,“ ukazoval muž, který

Foto: PRÁVO – Denisa Doležalová

Jan Gemela ukazuje vidle, které do jeho muzea vidlí připutovaly z různých koutů světa.

původně vystudoval vysokou školu zemědělskou.

Návštěvníci zde objeví i vidle z Turecka, Itálie, Polska či Německa. K prohlédnutí je v muzeu Vidlácká chýše i s příponou na pivo vyrobenou z vidlí, ale i pietní místo pro trpící vidle. Odpočinout si lidé mohou u zahradního baru na židličkách vyrobených z vidlí. „Nějde ale jen o vidle, ale o celé to téma vidlí, vidláctví. Zajímá nás i kulturní podtext toho pojmu vidláctví. Na Pinterestu je i art gallery věnovaná všem uměleckým předmětům, na kterých jsou vidle,“ dodal Gemela.